

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

MILJÖTILLSTÅND

Datum

08.04.2003

Ärendenummer

MPN-02-18

Sökanden

Sjöfartsverket, Farleds-och hamnbyrån, Porkalagatan 5, 00180 Helsingfors.

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för fördjupning av Nådendalsleden.

Ansökan har anhängiggjorts vid miljöprövningsnämnden 10.07.2002 och har kompletterats 10.10.2002.

Verksamhet och dess placering

Ansökan avser fördjupning av Nådendalsleden från 13,0 m till 15,3 m. Arbetet inbegriper muddring av sammanlagt tjugoen platser varav en av dessa är beläget i Kökars Kommun. I Kökarsvattnen gäller muddringen avlägsnandet av en 2000 m² stor grynna. Grynnan består i sin helhet av berg och kommer att sprängas bort. Den teoretiska muddringsvolymen uppgår till 1 800 m³. Avsikten är att deponera muddermassorna som i sin helhet består av sprängsten, i en sänka i grynnans omedelbara närhet. Sökanden planerar att utföra verksamheten åren 2003 till 2004 så att farleden kan tas i bruk hösten 2004.

Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt bilaga 1 punkt e landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt området planläggningsituation

Muddringsplatsen och dumpningsplatsen befinner sig på vattenområde som ägs av Hellsö bys samfällda vattenområde, fastighetsbeteckning Rnr: 876-1i Kökars kommun.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Berört vattenområde

Den planerade fördjupade farleden följer samma sträckning som nuvarande farled. Muddringsplatsen ligger 1 900 m öster om Kalkskobben i Hellsö by, Kökars Kommun och 2 100 m väster om Länggadden i Österskär by, Korpo Kommun. Muddringen kommer att ske på nuvarande djup 13,0 meter och fördjupas till 15,3 m. Muddermassorna dumpas 500 m norr om muddringsplatsen i farleden i en sänka på över 70 meters djup.

Miljöns tillstånd och beskaffenhet

Bottens beskaffenhet vid sträckan för nedläggning är inte fastställd genom undersökning. Man kan dock på goda grunder anta att platsen för utläggandet är en s.k. transportbotten kring farlederna och sedimentationsbotten mellan skären och invid holmarna. Då verksamheten främst är till men för bottenflora och fauna, fiske och friluftsliv genom grumling, har inte vidlyftigare utredningar om andra miljöaspekter utförts av sökanden.

Dumpningsplatsen

Sökanden anhåller om att få dumpa muddermassorna, d.v.s. sprängsten i havet. Dumpningsplatsen för massorna är belägen ca 500 m norr om muddringsplatsen och är en djuphavsgrop på ca 70 m. Botten i sänkan är troligen en s.k. ackumulationsbotten och massorna som består i sin helhet av sprängsten kommer inte orsaka varaktig grumling. Erodering i havsgropen kan ske långsamt under en länge tidsperiod beroende på hur mycket uppvällning i bottenvattnen som sker p.g.a. trafiken i farleden och väderförhållanden. För vattenområdet finns inte några utfärdade kvalitetsnormer.

Annan belastning på muddringsområdet

Diffus belastning kommer från nedfall av utsläpp till luften och ingen punktbelastning förekommer i området.

Verksamhetsbeskrivning

Utförande

Sprängningsarbetet skall genomföras så att all borring, laddning och sprängning sker från arbetsfartyget. Den sprängsten som uppstår muddras med grävudderverk upp på pråmen och transporteras till dumpningsområdet. Muddermassorna förväntas uppgå till 1800 m³. Själva arbetet kommer att utföras av en entreprenör som gör upp en arbetsplan som sedan godkänns av Sjöfartsverket.

Dumpning

Muddringsmassorna kommer att dumpas på i kartan anvisad plats i farleden 500 m norr om muddringsplatsen i en sänka på över 70 meters djup.

Verksamhetens verkningar på miljön, naturen och människors hälsa

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Själva muddringsarbetet orsakar en kortvarig grumling i vattenområdet och frigjorda sediment kommer åter att sedimentera på botten kring muddringsplatsen. Uppslamning från muddringsverksamhet är dock temporär och bör inte öka påverkan på det berörda området i stor utsträckning.

Dumpningen sker i en sänka där botten troligtvis är ackumulationsbotten där det lösa materialet sedimenterar relativt snabbt och återkolonisation av arter kan ske.

Sprängningen leder till en tryckvåg som har effekter på marina organismer. Storleken på organismerna har betydelse för dess förmåga att klara plötsliga tryckförändringar. Studier visar att man kan anta att den letala gränsen för fisk är mindre än 150 m. Man har dock inte ännu helt utrett fiskarnas storleks inverkan på deras motståndskraft och för att vara säker på att fisken inte skadas borde man därför fördubbla avståndet. För att minska fiskdödligheten vid sprängningen bör fisken skrämmas iväg innan sprängningen sker.

För att minska effekterna på miljön bör verksamheten utföras med beaktande av tidpunkten. Sprängningen, muddringen och dumpningen bör ske under våren och hösten för att ge minsta möjliga olägenhet för fisket och människors rekreativsmöjligheter, samt bör undvikas under fiskleksperioder under sommarhalvåret.

Andra verkningar som kommer av verksamheten är buller från maskiner vid sprängnings- och muddringsarbetets utförande. Bullerpåverkan från verksamheten kan minimeras genom ett snabbt genomförande och inverkan på allmänna och enskilda intressen begränsas genom att arbetet utförs under lämplig tidpunkt.

Hälsorisker

Dykare kan skadas av tryckvågen som uppkommer vid sprängningen. Minimiavstånd för att undvika skador för dykare är dåligt undersökt och därför skall dykning undvikas i områden där sprängningen sker.

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Kontroll och rapportering

Miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse övervakar miljötillstånden och skall underrättas om verksamhetens utförande efter färdigställandet av muddrings- och dumpningsarbetena så att verksamheten kan slutsynas.

Åtgärder för förebyggande av olyckor

Verksamheten bör utföras med för ändamålet avsedda redskap, maskiner och fartyg för utförande av muddring och dumpning så att minsta möjliga intrång och olägenhet för andra allmänna eller privata intressen åstadkoms. Företaget har lämnat in en lista på de lagar och förordningar samt bestämmelser och anvisningar om sprängningsarbete som de är skyldiga att följa. Entreprenören är ålagt av beställaren att göra upp en säkerhetsguide som ges till varje arbetstagare.

Miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver ej uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut, finns i beslutstexten.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 28.10 – 18.11.2002 på Käkars kommuns samt Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya

Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Det har inte inkommit några yttranden i ärendet.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Kökars kommun, Ålands fiskarförbund samt Ålands landskapsstyrelse.

Utlåtande inlämnat av Ålands landskapsstyrelse, inkom 29.11.2002

Landskapsstyrelsen anser att det inte framgår hur sprängningen kommer att utföras, vilka effekter själva sprängningen har på miljön eller eventuella försiktighetsåtgärder som vidtas vid sprängningen. Landskapsstyrelsen anser att ansökan bör kompletteras med en sådan redogörelse. Enligt fiskeribrans uppgifter utgår varken platen för muddring eller dumpning något område för yrkesfiske eller fisklek. Eventuellt husbehovs eller sportfiske bör utredas med vattenområdes ägare. Landskapsstyrelsen anser i princip att dumpning av muddermassor i havet skall undvikas.

Utlåtande inlämnat av Kökars kommun, inkom 05.02.2003

Kökars kommun ser inte hinder för beviljandet av ifrågavarande tillstånd.

Förklaring

Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, inkom 06.03.2003, med förklaring till utlåtandena som i korthet är enligt följande:

Sprängningsarbetet skall genomföras så att all borrning, laddning och sprängning sker från arbetsfartyg. Den sprängsten som uppstår muddras med grävudderverk upp på pråmen och transporteras till deponeringsområdet. Vad gäller detaljer för arbetsmetoden beror det på utrustningen och det är entreprenörens ansvar att göra upp en arbetsplan som sedan godkänns av sjöfartsverket.

Enligt erfarenhet medför sprängningsarbetet mycket få konsekvenser för miljön, bullret som borrningen ger upphov till skrämmer effektivt iväg fiskbeståndet från området i närheten av sprängningarna, så det ger en mycket lite fiskdöd. Mängden finstoff som uppstår av sprängningsarbetet är liten, så muddringen och deponeringen av sprängstensmassorna medför ingen betydande grumling.

För att trygga säkerheten vid sprängningsarbetet är entreprenören skyldig att iaktta de lagar, förordningar, bestämmelser och anvisningar som sprängningsarbete som uppräknats i bilagan till detta brev. I bilagan framgår följande: förordning om explosiva varor 473/1993, förordning om verifiering av explosiva varors överrensställelse med kraven 1384/1994, lag om laddare 219/2000, förordning om laddare 220/2000, handels- och industriministeriets bestämmelse 130/80, statsrådets bestämmelse 410/86, arbetsministeriets bestämmelse 495/93, arbetarskyddsstyrelsens bestämmelse 1014/80 samt följande standarder: SFS 4397, SFS 4398, SFS 4399, SFS 3500, SFS 4835, SFS 4836, SFS 4837, SFS 5347, SFS-EN 268 och myndighetsanvisningar (säkerhetsteknikcentralen): 15/82/Y, 20/84/Y, 13/85/Y, 6/86/Y. Dessutom ålägger beställaren entreprenören att göra upp en säkerhetsguide som ges åt varje arbetstagare i samband med att de instrueras i arbetet på arbetsplatsen.

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDNS AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, enligt 2, 11 och 24 § i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), och bilaga 1 punkt e landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), miljötillstånd att fördjupa Nådendalsleden vid Hellsö Kökar, fastighetsbeteckning Rnr: 876-1 från 13,0 m till 15,3 m genom sprängning och muddring i angivet vattenområde samt dumpning av muddringsmassorna i havet enligt nedanstående villkor. Miljöprövningsnämnden beviljar även nyttjanderätt till det för sprängningen, muddringen och dumpningen erforderliga vattenområdet.

Villkor

Tillståndshavaren skall efterfölja stadganden i miljöskydds- och miljötillståndslagen och annan berörd lagstiftning samt följande tillståndsvillkor under utföranden av sprängnings-, muddrings- och dumpningsarbetena.

Åtgärdsförpliktelser

1. Verksamhetens vattenpåverkande arbeten såsom sprängning, muddring och dumpning får inte ske under perioden mellan 1 april och 1 oktober.
2. Arbetena med sprängning, muddring och dumpning får inte ske närmare än 2 m från yttersta gränsen av fornminnen, såsom fredade vrak. Försiktighet i närområden kring vrak ska iakttas. Vid osäkerhet om var gränserna går eller om verksamheten riskerar att skada fornminnen skall museibyran vid Ålands landskapsstyrelse kontaktas.

Sprängning

3. Innan sprängning sker skall fisk skrämmas bort från plasten så att fiskdöd orsakad av tryckvågen så lång som möjligt kan minimeras.
4. Sprängningsarbetets tidpunkt skall meddelas till tillsynsmyndigheten, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse. Ifall sprängnings- och muddringsarbeten avsevärt påverkar sjötrafiken inom området skall det meddelas i lokaltidningarna samt till trafikavdelningen vid Ålands landskapsstyrelse.
5. Till sprängningsarbetena får endast entreprenör som har behövliga tillstånd att utföra sprängningsarbeten anlitas.

Dumpning i havet

6. Dumpningen av muddermassorna på angivet område i bilaga 1 får inte påverka farlederna eller trafiken i farlederna i området.
7. På plasten för dumpningen av muddermassorna skall nytt trallningsdjup fastställas efter att muddring utförts och vid behov meddelas till tillsynsmyndigheten.

Kontroll- och rapporteringsbestämmelser

8. Tillståndshavaren skall skriftligt meddela tillsynsmyndigheten om arbetet före och efter arbetsutförandet. Meddelandet skall tydligt ange vilken entreprenör som anlåtats och vilka tillstånd denna har för arbetet.

Ansvar för verksamheten

9. För muddringsverksamheten och dumpningen ska en ansvarig kontaktperson utses och meddelas till tillsynsmyndigheten. Den ansvariga personen har rapporteringsskyldighet till samma myndighet under hela verksamhetstiden.
10. Arbetena skall utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen. Alla områden som berörs skall efter bästa möjliga förmåga återställas i ursprungligt skick.
11. Tillståndshavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av företaget.

Tillståndets giltighet, verkställande och säkerhet

12. Detta tillstånd är i kraft tillsvidare. Dock så att verksamheten skall utföras inom fem år efter det att detta beslut vunnit laga kraft med beaktande av villkoren i punkt 1 gällande tidpunkten för fiskelek då muddring i vattenområde inte får ske. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet förlängas på ansökan av tillståndsinnehavaren

Beslutsmotivering

Huvudmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner att syftet i 1 § samt förutsättningarna i § 24 miljöskydds- och miljötillståndslagen och 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, uppfylls för beviljande av miljötillstånd till Sjöfartsverket för fördjupning av Nådendalsleden i Kökar genom sprängning och muddring samt dumpning på angivet område i bilaga 1. Nämnden beviljar enligt 3 kap. 7 § i vattenlagen sökanden rätt till de erforderliga områdena för att genomföra vattenföretaget av sådan omfattning som stipulerats ovan.

Nämnden finner vidare att sökanden är tillräckligt organiserad för en trovärdig skötsel samt innehar tillräcklig sakkunskap för verksamheten enligt 23 § miljöskydds- och miljötillståndslagen. Nämnden anser även att vattenlagens bestämmelser uppfylls. Övriga tillämpade lagrum ses under skild rubrik.

Preciserade motiveringar till tillståndsbestämmelserna

Miljöprövningsnämnden gör bedömningen att verksamheten kan tillåtas i den omfattning

som specificerats samt begränsats genom de villkor som givits med stöd av 25 och 26 § i miljöskydd och miljötillståndslagen, eftersom företaget inte motverkar en uthållig utveckling i de vattenområden som miljötillståndet omfattar. Den ovan nämnda sprängningen, muddringen och dumpningen bedöms inte heller förorsaka någon olägenhet för människors hälsa eller förorening för miljön om verksamheten utförs med minsta möjliga intrång för andra allmänna och enskilda intressen.

Utförandet av vattenföretaget orsakar visserligen en kortvarig grumling i bottensedimenten. Även om landskapsstyrelsen menar att dumpning i havet skall i princip undvikas finner miljöprövningsnämnden att dumpning i havet kan tillåtas i detta fall då de rör sig om oförorenade sprängstensmassor som inte lakar ur och att dumpningsplatsen är en 70 m djup sänka där det kan antas vara ackumulationsbotten och den grumlighet som initialt uppkommer blir kortvarig.

Med ovanstående motiveringar finns miljöprövningsnämnden grund för beviljande av miljötillstånd för sprängning och muddring av massor för att fördjupa Nådendalsleden öster om Kalkskobben i Hellsö by i Kökars kommun och dumpning av massor i en sänka i havet 500 m norr om muddringsplatsen.

Tillämpade lagrum

Landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), 1, 2, 4, 5, 8, 11, 22-26 §§.
Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), bilaga 1.
Vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), 1 kap. 1 §, 3 kap 7 §, 4 kap. 1 och 4 §, samt 6 kap. 4-5 §§, 23 §.
Landskapslagen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §.
Landskapslagen om fornminnen (9/1965)

Avgift

För detta tillståndsbeslut tas en avgift ut på 420 € samt ytterligare 510,08 € för annonskostnader i samband med kungörelseförfarandet.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökande med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Kökars kommuns samt Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkanslierna och på landskapsstyrelsens registratorskansli. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen och delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Karta över sprängnings- och muddringsplatsen samt dumpningsplatsen utritad.
2. Besvärsanvisning.

Sigurd Lindvall
Ordförande

Johanna Jansson
Tf. miljöhandläggare